

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

X. An Deus simpliciter sit dicendus Autor peccati?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

milititer dixit: Solem dilexi, & Lunam odio habui: quærit S. Aug. l. 1. ad Simpl. q. 2. Respondet: Ut intelligamus omnium creaturarum artificem esse Deum: omnis. a. creatura Dei bona est; & homo, in quantum homo est creatura; non in quantum peccator. &c. nec odit in homine, nisi peccatum. Non odit Deus Esau hominem; sed odit Deus Esau peccatorem.

2. Ratio: Quia quicquid Deus operatur, id voluntate operatur; at peccata non vult; ergo nec operatur. Itē si Deus in peccato sit agens principale, homo instrumentum; ergo peccatum foret Dei potius, quam hominis: Et homo iniuste puniretur. Hoc negat Calvinus; Cur? Quia *vix capit id sensus carnis*. Zyvinglius ait, *De hoc Deum interroga; ego ei non fui à consiliis*. Denique peccatum consistit in privatione & defectu: Deus autem non potest in agendo deficere. Calvinus verò putare videtur, quod peccatum consistat in entitate & speciali influxu Dei in illud, quid effectivè producat.

Dico Ad Calvinum, cum Tert. *Malis culpa, & malis pena, suum cuique parti definimus autorem: Malorum quidem peccati, diabolum; malorum verò pena Deū creatorem, qui est mali permissor, quia dominator: non autor, quia non effector*. Proinde præmissa Absolonis mala voluntate placuit uti ad puniendum Davidem; non tamen dedit voluntatem malam, sed permisit. Ita Aug.

QVÆSTIO X.

An Deus simpliciter sit dicendus Autor peccati?

CALVINVS affirmat Inst. l. 1. c. 18. §. 3. *Iam*

satis apertè ostendi, Deum vocari omnium eorum Autorem, quæ isti censores volunt otiosum tantum eius permisso contingere; ut Achabi tyrannidem, incestum Absolonis, concubium Semei, apostasiam & idolomaniam decem tribuum, incendia Chaldaeorum, parricidium Christi, iudicium iniquum Pilati. &c.

1. IDEM lib. de ar. prad. Negat Deum esse autorem peccatorum.

II. Distingunt verò sic Calvinistæ: Deus est autor furtorum, adulteriorum: &c. sed non tamen peccatorum: Quod opera ea, quatenus procedunt à Deo, non sint peccata; sed quatenus à mala voluntate promanant; quæ propriè est solius hominis, ut bona Dei: 3. Huius causas ferunt quatuor:

1. Quia natura humana est tota corrupta.

2. Quia Deus non vult peccatum, ut culpam; sed ut penam præcedentis peccati.

3. Quia Deus habet finem bonum; homo malum.

4. Quia ait Zyvinglius, Deo non est polita lex; homini est polita; ideo hominis voluntas transgreditur, non Dei.

AUTOR. Deus nequaquam dici autor peccati potest: At iuxta Calvinistas debet. Quia hisce Deus physicè, effectivè, & ut principale agens producit furta, adult. &c. ergo est causa peccati physica, &c. Item quia alium incitat, impellit, necessitat ad peccandum, is moralis est causa & autor primarius: Item, qui utitur instrumento, est operis eo facti primarius autor: Item qui efficaciter procurat, ut quis peccet, is autor peccati est: Hæc talia facit Deus in peccatoribus, iuxta Calvinistas. Ergo.

Dico Ad I. Calvinus ait, Negatque idem. Disputans contra Catholicam Dei permissionem; Affirmat: Differens contra Libertinos, ex Luthero & Caluino natos, Negat se ipsum

b 3

psum

psum in filiis oppugnans.

AD II. Id effugium suis Libertinis negavit Calvinus, ut vanum in *epist. ad Rotomagen.*

AD III. Non est eodem in opere voluntas Dei bona; hominis ob fines mala. Ideo allatae causae sunt vanae. 1. Quia natura humana non fuit corrupta in Adam, nec angelica in Luciferis; & tamen peccarunt. 2. Quia in iisdem nullum fuit praecedens peccatum. 3. Esto: nihilominus Deus est Caluino causa Intentionis in peccato, quae ad finem libidinis explendae consequendum fertur, ut quem fieri Deus decreuit: Vnde mala ea intentio est effectus praedestinationis; proinde & peccatum, quia tale, est effectus Dei. 4. Id refellit Calvinus, *Inst. 3. c. 23. §. 2. Non fingimus Deum Ex legem.* Recte: Quia sua ipsi natura & bonitas lex est. Peccata vero aduersantur legi naturae, hoc est, bonitati Dei. Ideo siue Deus, siue homo eligeret furtum, mendacium. &c. aut utriusque voluntas foret mala, aut neutra. Haecenus pleraque iuxta Becanum ex Bellar. Porro ex huius fontibus diuinis cetera.

QVÆSTIO XI.

*An DEVS, & an SOLVS sit Autor
omnis peccati?*

ZVINGLIUS, CALVINUS Beza. &c. Verbis disertè negant, apud Bellar. li. 2. c. 2. At facto ipso per alias propositiones affirmant: De quibus supra *quæst. 5. 6. 7. 8.* ex Caluino, cui Symmystæ sui conspirant, apud Bellar. c. 3. Quorum, praesertim Bezae in Aphorismis, hæc summa est. 1. Aphor. 18. Deus per ea, quae condidit, tanquam per Instrumenta exequitur suo tempore, quicquid ab aeterno decreuit. 2. Aphor.

19. Quicquid agit Deus, bonum est: Et discrimen boni & mali in instrumentis duntaxat locum habet.

3. Aph. 20. Instrumenta bona bene agunt, Deus quoque per illa: Mala (ex corruptione, non creatione) male semper agunt, ideoque iuste incurrunt iram Dei: quatenus autem Deus per illa agit, bono Dei operi vel inuita, vel per ignorantiam seruiunt. 4. Aphor. 22. Sic autem per illa agit, ut non tantum sinat illa agere, nec tantum moderetur euentum, sed etiam Excitet, Impellat, Moneat, Regat, atq; adeo etiam creet ut per illa agat, quod constituit. Quae omnia sine vlla iniustitia agit. 5. Aphor. 31. Agit Deus sui operis respectu; Permittit vero eius operis respectu, quod Mala Instrumenta sponte peragunt, quatenus Actiua sunt; non, Passiua. Iuste tamen permittit iniusta: quia peccata, ut à Deo Nolente permittuntur, peccata non sunt, sed peccatorum poenae: sed eadem ut à Sathana & malis proficiuntur, peccata sunt: quia quæ talia Deus nunquam permittit, sed vetat.

AUTOR. Ex his talibus tria manifesta euadunt.

I. Deum Sectariorum esse Autorem peccati.

1. Quia Rom. 3. *Non sunt faciendæ mala, ut veniant bona;* quod facere Deum volunt: ergo quæ intrinsece mala sunt & ex obiecto, bona facere nequit Intentio, finisque bonus: Cateroquin liceret furari ad eleemosynas faciendas. Esto, vitiet intentio mala bonum opus; non tamen malum opus bona iustificat intentio.

2. Deus est autor intentionis in homine malæ; quia impellit, mouet occultè, cogit voluntatem, ut aiunt, ad peccatum: at hoc nisi mala fiat intentione, peccatum non est: ergo utriusque idem est autor Deus, & efficax procurator.

3. Si Deus ad furtum impellit hominem malum, ut instrumentum suum; ergo hoc vult parere sibi, tene-

turque